

**Stichting Kerkelijke Instelling
Instituut voor Doven**

Jaarrekening 2019

INHOUDSOPGAVE		Pagina
1	BESTUURSVERSLAG EN VASTSTELLING JAARREKENING	
1.1	Bestuursverslag	1
1.2	Jaarverslag	2
2	JAARREKENING 2019	
2.1	Balans per 31 december 2019	4
2.2	Resultatenrekening over 2019	5
2.3	Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	6
2.4	Toelichting op de balans per 31 december 2019	9
2.5	Toelichting op de resultatenrekening over 2019	12
2.6	Rendement op effecten over 2019	15
3	OVERIGE GEGEVENS	
3.1	Vaststelling jaarrekening	16
3.2	Ondertekening door bestuurders	16
4	BIJLAGEN	
4.1	Overzicht materiële vaste activa	17
4.2	Overzicht leningen u/g	18
4.3	Overzicht Obligaties	19
4.4	Overzicht Aandelen	20

1. BESTUURSVERSLAG EN VASTSTELLING JAARREKENING

1.1 BESTUURSVERLAG

Algemeen

De Kerkelijke Instelling Instituut voor Doven is opgericht in 1840.

De statuten zijn laatstelijk gewijzigd bij akte d.d. 28 september 2011 verleden voor notariskantoor Nysingh te Zwolle.

De instelling heeft conform deze statuten ten doel aan de dove mens steun te verlenen door:

- a. Het mogelijk maken van pastorale en maatschappelijke begeleiding, opvoeding en zo nodig onderwijs, alles in de ruimste zin van het woord.
- b. het mogelijk maken van wetenschappelijk onderzoek gericht op verbetering van onderwijs en opvoeding van dove kinderen en de integratie van dove mensen in de maatschappij.

Indien de onder sub a. en b. genoemde doelstellingen zijn verwezenlijkt kan ook steun aan andere gehandicapte mensen worden verleend. De middelen benodigd voor deze subsidies verkrijgt de instelling door middel van resultaten op effecten, legaten en giften.

De beleggingsportefeuille van het Fonds IvD vormt een afspiegeling van de beleggingsportefeuille van de steunstichting Fonds H.D. Guyot.

De beleggingscommissie van de steunstichting Fonds H.D. Guyot wordt geadviseerd door externe deskundigen waaronder vertegenwoordigers van ABNAMRO Mees Pierson te Groningen. Dhr. Hoogenboom, die tevens bestuurslid is van Fonds H.D. Guyot, en lid van de beleggingscommissie is bevoegd de beleggingsportefeuille te veranderen.

De Kerkelijke Instelling Instituut voor Doven heeft de ANBI status.

Bestuur

Bestuurssamenstelling per 31 december 2019:

Naam	Functie	Woonplaats
Drs. M.J.M. van den Berg	voorzitter	Hilversum
Drs. F.J.M. Hoogenboom	lid	Bakkeveen

1.2 JAARVERLAG

Financieel resultaat

Het resultaat over 2019 bedraagt € 2.147.020.

De resultaten in voorgaande jaren waren als volgt: 2018: -/- € 1.476.728 en 2017: € 552.691.

In juli 2017 is de Kerkelijke Instelling overgestapt van een beheer- naar een adviesovereenkomst.

Hierbij zijn nieuwe afspraken gemaakt over de te hanteren bandbreedtes voor wat betreft de aandelen, obligaties, alternaties en liquide middelen, om deze goed te laten aansluiten bij de praktijk, passend binnen een matig offensief beggingsbeleid van het bestuur.

De afspraken rond besluitvorming van beleggingen zijn destijds vastgelegd in een nieuw beleggingsstatuut.

Vergaderingen Bestuur

Het Bestuur is in het verslagjaar twee maal in vergadering bijeengekomen. De vergaderingen van het bestuur zijn bijgewoond door de heren O. Dekker, adviseur van het bestuur, tevens lid Raad van Bestuur van Stichting Koninklijke Kentalis, de heer drs. H.L. Verheijen RA, manager Finance & Control van Stichting Koninklijke Kentalis en de heer prof.dr. H. Knoors, programmaleider Kentalis.

Het bestuur werd ondersteund door mevrouw E. Geldhof, secretaris bestuur K.I. IvD. Het bestuur heeft vergaderd op 28 maart 2019 en 16 december 2019.

Projecten

Belangrijke leidraad voor toekenning van subsidie aan onderzoeksprojecten vormt het leerstoelenbeleid van Stichting Koninklijke Kentalis. De wetenschappelijke onderzoekprojecten die aan het bestuur van de Kerkelijke Instelling worden voorgelegd passen daarmee binnen het beleid van Expertise en Innovatie. In het Jaarverslag 2018 van Stichting Koninklijke Kentalis (zie www.Kentalis.nl) wordt het in 2018 gevoerde beleid op het gebied van de Academie uitvoerig beschreven en wordt in de bijlagen een overzicht gegeven van de uitgebrachte wetenschappelijke publicaties.

Stichting Koninklijke Kentalis onderhoudt vijf leerstoelen: één op het gebied van Doofblindheid aan de RU Groningen en deze leerstoel wordt vervuld door mevrouw prof. dr. M. Janssen, één op het gebied van Auditieve en Communicatieve beperkingen aan de Radboud Universiteit Nijmegen, welke wordt vervuld door de heer prof. dr. H. Knoors en één op het gebied van Ondersteunde Communicatie aan de Radboud Universiteit Nijmegen, welke wordt vervuld door de heer prof. dr. H. van Balkom.

Daarnaast onderhoudt Kentalis een leerstoel TOS en een leerstoel variatie in communicatie, taal en geletterdheid. Drie aan Stichting Koninklijke Kentalis verbonden hoogleraren zijn tevens degenen die volgens een daartoe opgestelde beoordelingsprocedure de bij de Kerkelijke Instelling IvD ingediende onderzoeksaanvragen objectief dienen te beoordelen op inhoud en onderzoeksmethodiek conform een beoordelingsformulier, alvorens een aanvraag door het bestuur in behandeling wordt genomen. Tenminste twee van de drie hoogleraren dienen een onderzoeksvoorstel te hebben beoordeeld. Mede op basis van de ontvangen beoordelingen beslist het bestuur van K.I. IvD over eventuele toekenning van middelen en verbindt daaraan rapportagevoorwaarden, zowel op inhoudelijk als financieel vlak.

In de vergadering van 24 november 2015 is het bestuur akkoord gegaan met een toevoeging in de voorwaarden bij subsidieverlening, garantiestelling en bevoorschotting: De indiener van het onderzoeksproject verzorgt een terugkoppeling bij het einde van het project (bij voorkeur) met een presentatie.

In 2018 heeft net zoals in het voorgaande jaar een intensieve samenwerking ten aanzien van de financiering van onderzoeksprojecten plaatsgevonden met de Steunstichting H.D. Guyot. Dit vanwege de gelijkgerichte doelstelling om wetenschappelijke onderzoeksprojecten die Stichting Koninklijke Kentalis van belang acht, mede te ondersteunen. Beide steunstichtingen hebben ook in 2019 in de verhouding 50%-50% projectsubsidies bijgedragen/toegezegd.

Beleggingsjaar 2019

De AEX heeft zich in 2019 positief ontwikkeld. De index eindigde op 604,58 punten, 23,9% hoger dan eind 2018. Het sterke herstel wordt mede veroorzaakt door de sterke daling van de aandelenmarkten aan het eind van 2018. Ten opzichte van het piekniveau in augustus 2018 bedraagt de stijging circa 6%. Over deze wat langere periode ontstaat daarmee een gematigder beeld.

Rendement op aandelen

Het gemiddeld belegd vermogen in aandelen in 2019 bedroeg € 9.918.743.

In 2018 was het gemiddeld in aandelen belegd vermogen € 10.898.339.

Een specificatie van het rendement blijkt uit onderstaand overzicht:

	rendement aandelen	
	2019	2018
Dividend minus kosten aandelen	2,10%	1,92%
(On)gerealiseerde koersresultaten	22,66%	-9,79%
Totaal rendement	<u>24,76%</u>	<u>-7,87%</u>

Rendement op obligaties

Op basis van het gemiddeld belegd vermogen in obligaties in 2019 van € 2.962.227

(2018 € 2.450.358) kan het rendement op de obligatieportefeuille als volgt worden gespecificeerd:

	rendement obligaties	
	2019	2018
Rente minus kosten obligaties	1,77%	1,93%
(On)gerealiseerde koersresultaten	5,09%	-2,26%
Totaal rendement	<u>6,86%</u>	<u>-0,33%</u>

Vooruitblik 2020

Een matig offensief beleggingsbeleid van het bestuur is uitgangspunt voor het Fondsenbeheer.

Risico's die dit beeld mogelijk kunnen beïnvloeden, zijn een zwakke positie van de maakindustrie en het gevaar van geopolitieke risico's zoals een escalerende handelsoorlog en een zich voortslepende Brexit.

De meeste impact in 2020 zal echter worden veroorzaakt door het uitbreken van het Covid-19 virus.

Het is onzeker wat het effect hiervan zal zijn op de financiële positie van de stichting.

Vooralsnog is sprake van een negatief beurs sentiment hetgeen de beleggingsrendementen en de waarde van de financiële activa van de stichting negatief beïnvloedt. In hoeverre deze ontwikkeling zich voortzet, is onduidelijk.

2. JAARREKENING 2019

2.1 BALANS PER 31 DECEMBER 2019
(na resultaatbestemming)

ACTIVA	Ref.	31-dec-2019 €	31-dec-2018 €
Vaste activa			
Materiële vaste activa	1	167.934	185.893
Financiële vaste activa	2	13.598.020	13.753.921
Totaal vaste activa		<u>13.765.954</u>	<u>13.939.814</u>
Vlottende activa			
Overige vorderingen	3	26.983	14.851
Liquide middelen	4	4.789.914	2.525.521
Totaal vlottende activa		<u>4.816.897</u>	<u>2.540.372</u>
TOTAAL ACTIVA		<u><u>18.582.851</u></u>	<u><u>16.480.186</u></u>
PASSIVA	Ref.	31-dec-2019 €	31-dec-2018 €
Eigen Vermogen			
Algemene reserve	5	17.175.829	16.735.681
Egalisatiereserve Stichting Koninklijke Kentalis	5	1.358.565	-348.307
Totaal eigen vermogen		<u>18.534.394</u>	<u>16.387.374</u>
Vorzieningen	6	6.465	7.827
Kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)			
Schulden en overlopende passiva	7	41.992	84.985
Totaal kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)		<u>41.992</u>	<u>84.985</u>
TOTAAL PASSIVA		<u><u>18.582.851</u></u>	<u><u>16.480.186</u></u>

2.2 RESULTATENREKENING OVER 2019

	Ref.	<u>2019</u> €	<u>2018</u> €
BATEN:			
Huren	9	94.907	93.388
Opbrengst effecten	10	302.293	294.545
Rente banken	11	1.890	1.663
Valutaresultaat banken	12	11.998	606
Legaten en giften	13	0	10
Koersresultaat effecten	14	2.398.654	-1.122.721
Rente leningen	15	29.400	29.400
Som der baten		<u>2.839.142</u>	<u>-703.109</u>
LASTEN:			
Bijdragen	16	573.715	659.267
Kosten materiële vaste activa	17	23.057	28.877
Kosten effecten	18	41.281	38.043
Algemene kosten	19	54.070	47.431
Som der lasten		<u>692.122</u>	<u>773.618</u>
Financiële baten en lasten	20	0	0
RESULTAAT BOEKJAAR:		<u>2.147.020</u>	<u>-1.476.728</u>
RESULTAATBESTEMMING:			
<i>Het resultaat is als volgt verdeeld:</i>		<u>2019</u> €	<u>2018</u> €
Toevoeging:			
Algemene reserve		440.148	282.996
Egalisatiereserve Stichting Koninklijke Kentalis		1.706.872	-1.759.724
		<u>2.147.020</u>	<u>-1.476.728</u>

2.3 GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Algemeen

Voornaamste activiteiten

De Stichting, gevestigd te Sint- Michielsgestel, Theerestraat 42, 5271 GD. De voornaamste activiteiten van de stichting bestaan uit het mogelijk maken van wetenschappelijk onderzoek gericht op verbetering van onderwijs en opvoeding van dove kinderen en het mogelijk maken van pastorale en maatschappelijke begeleiding.

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met in Nederland algemeen aanvaardbare verslaggevingsregels, waarbij de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving voor kleine organisaties zonder winststreven, die uitgegeven zijn door de Raad voor de Jaarverslaggeving, zoveel mogelijk zijn gevolgd.

Vergelijking met voorgaand jaar

De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar.

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling. Voor Covid-19 verwijzen wij voor een nadere toelichting naar de gebeurtenissen na balansdatum.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

Algemeen

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten.

Voor zover niet anders is vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de onderneming zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

De opbrengsten en kosten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben. Opbrengsten worden verantwoord indien alle belangrijke risico's met betrekking tot de handelsgoederen zijn overgedragen aan de koper.

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's.

Transacties in vreemde valuta's

Transacties luidend in vreemde valuta's met betrekking tot effecten worden tegen de geldende wisselkoers per de transactiedatum verwerkt.

Transacties luidend in vreemde valuta inzake liquide middelen worden verwerkt tegen de geldende wisselkoers aan het begin van het boekjaar.

In vreemde valuta's luidende activa en verplichtingen worden per balansdatum in de functionele valuta omgerekend tegen de op die datum geldende wisselkoers. De bij omrekening optredende valutakoersverschillen worden als last in de winst-en-verliesrekening opgenomen.

Schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management zich oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Financiële instrumenten

Algemeen

In de jaarrekening van de Kerkelijke Instelling IvD zijn de volgende categorieën financiële instrumenten opgenomen: Financiële vaste activa, Vorderingen en overlopende activa, Liquide middelen, Kortlopende schulden en overlopende passiva.

Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde, waarbij (dis)agio en de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen. Indien instrumenten bij de vervolgwaardering niet worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening, maken eventuele direct toerekenbare transactiekosten deel uit van de eerste waardering.

Materiële vaste activa

De bedrijfsgebouwen en -terreinen, machines en installaties, andere vaste bedrijfsmiddelen en materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met de cumulatieve afschrijvingen.

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur. Op bedrijfsterreinen wordt niet afgeschreven.

De volgende afschrijvingspercentages worden hierbij gehanteerd:

·	Bedrijfsgebouwen:	2-5 %
·	Installaties:	7-10 %
·	Grond:	0 %

Onderhoudsuitgaven worden slechts geactiveerd, indien zij de gebruiksduur van het object verlengen.

Financiële vaste activa

De overige financiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere marktwaarde. Dividenden worden verantwoord in de periode waarin zij betaalbaar worden gesteld. Rentebaten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren, rekening houdend met de effectieve-rentevoet van de desbetreffende actiefpost. Eventuele winsten of verliezen worden verantwoord onder financiële baten en lasten.

Bijzondere waardeverminderingen

Vaste activa met een lange levensduur dienen te worden beoordeeld op bijzondere waardeverminderingen wanneer wijzigingen of omstandigheden zich voordoen die doen vermoeden dat de boekwaarde van een actief niet terugverdiend zal worden. De terugverdienmogelijkheid van activa die in gebruik zijn, wordt bepaald door de boekwaarde van een actief te vergelijken met de geschatte contante waarde van de toekomstige nettokasstromen die het actief naar verwachting zal genereren.

Wanneer de boekwaarde van een actief hoger is dan de geschatte contante waarde van de toekomstige kasstromen, worden bijzondere waardeverminderingen verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde.

Vervreemding van vaste activa

Indien materiële vaste activa buiten gebruik zijn gesteld worden de activa gewaardeerd tegen de boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

Vorderingen

Vorderingen worden gewaardeerd op de nominale waarde onder aftrek van een voorziening voor oninbaarheid. Voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de inbaarheid van de vorderingen.

Effecten

Aandelen en obligaties worden gewaardeerd tegen reële waarde (beurswaarde).

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd tegen hetzij de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen en verliezen af te wikkelen.

Toezeggingen projecten

Toezeggingen worden in de jaarrekening verwerkt indien de instelling een toezegging aan een project heeft gedaan. Toezeggingen aan projecten worden gewaardeerd tegen de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de toegezegde bijdrage af te wikkelen.

Opbrengsten

Opbrengst wordt bepaald op de reële waarde van de ontvangen tegenprestatie.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen die als onderdeel van de berekening van de effectieve rente worden meegenomen.

2.4 TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2019

ACTIVA

1. Materiële vaste activa

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>31-dec-2019</u>	<u>31-dec-2018</u>
	€	€
Bedrijfsgebouwen en woonhuizen	117.983	135.942
Terreinen	49.951	49.951
Totaal materiële vaste activa	<u>167.934</u>	<u>185.893</u>

<i>Het verloop van de materiële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven:</i>	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	€	€

Boekwaarde per 1 januari	185.893	209.602
Bij: Investerings	0	0
Af: Afschrijvingen	17.958	23.709
Af: Desinvesteringen	0	0
Boekwaarde per 31 december	<u>167.934</u>	<u>185.893</u>

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	€	€

Aanschafwaarde	863.410	863.410
Cumulatieve afschrijvingen	695.478	677.518

Toelichting:

Voor een nadere specificatie van het verloop van de vaste activa per activum wordt verwezen naar bijlage 4.1.

2. Financiële vaste activa

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>31-dec-2019</u>	<u>31-dec-2018</u>
	€	€
Leningen	778.100	811.900
Obligaties	3.730.565	2.193.889
Aandelen	9.089.355	10.748.132
	<u>13.598.020</u>	<u>13.753.921</u>

Toelichting:

Voor een nadere specificatie van het verloop van de leningen per activum wordt verwezen naar bijlage 4.2.

Voor een nadere specificatie van de obligaties wordt verwezen naar bijlage 4.3.

Voor een nadere specificatie van de aandelen wordt verwezen naar bijlage 4.4.

3. Overige vorderingen

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>31-dec-2019</u>	<u>31-dec-2018</u>
	€	€
Nog te ontvangen rente banken	905	1.122
Nog te ontvangen dividendbelasting	9.712	7.352
Nog te ontvangen rente obligaties	16.366	5.397
Overlopende activa	0	980
Totaal overige vorderingen	<u>26.983</u>	<u>14.851</u>

4. Liquide middelen

<i>De specificatie is als volgt :</i>	<u>31-dec-2019</u>	<u>31-dec-2018</u>
	€	€
Rabobank	187.487	147.838
Spaarrekening Rabobank	74.573	74.566
ABN-AMRO Mees Pierson	4.527.854	2.303.117
Totaal liquide middelen	<u>4.789.914</u>	<u>2.525.521</u>

Toelichting:

De liquide middelen zijn direct opeisbaar.

PASSIVA

5. Eigen vermogen

<i>Het verloop is als volgt weer te geven:</i>	<u>Saldo per</u> <u>1-jan-2019</u>	<u>Dotatie</u>	<u>Onttrekking</u>	<u>Saldo per</u> <u>31-dec-2019</u>
	€	€	€	€
Algemene reserve	16.735.681	440.148	0	17.175.829
Egalisatiereserve Stichting Koninklijke Kentalis	-348.307	2.280.587	-573.715	1.358.565
	<u>16.387.374</u>	<u>2.720.735</u>	<u>-573.715</u>	<u>18.534.394</u>

Het resultaat wordt toegevoegd aan de algemene reserve en de egalisatiereserve Stichting Koninklijke Kentalis.

Toelichting:

Algemene reserve

De mutatie van de algemene reserve bestaat uit:

- een inflatievergoeding van 2,63 % (CPI 2019) over het jaar 2019 ad € 440.148.
- het totaal van de ontvangen giften in het jaar 2019 ad € 0.

Van het eigen vermogen is € 1.220.038 afkomstig uit giften waarover het Bisdom Den Bosch ook een instemming moet geven over de besteding van de giften.

Egalisatiereserve Stichting Koninklijke Kentalis

Per 1 januari 2016 is de "egalisatiereserve Stichting Koninklijke Kentalis" gevormd. Hieruit worden donaties aan Stichting Koninklijke Kentalis betaald. Het doel van de reserve is om op lange termijn uitkeringen te kunnen garanderen. Eventuele winsten of verliezen van de stichting komen ten gunste/ ten laste van deze reserve.

6. Voorzieningen

<i>Het verloop is als volgt weer te geven:</i>	Saldo per 1-jan-2019	Dotatie	Onttrekking	Saldo per 31-dec-2019
	€	€	€	€
Voorziening lening u/g	7.827	0	1.361	6.465
Totaal voorzieningen	<u>7.827</u>	<u>0</u>	<u>1.361</u>	<u>6.465</u>

Toelichting in welke mate (het totaal van) de voorzieningen als langlopend moet worden beschouwd:

	31-dec-2019
Kortlopend deel van de voorzieningen (< 1 jr.)	1.360
Langlopend deel van de voorzieningen (> 1 jr.)	5.105
Hiervan langlopend (> 5 jaar)	0

Toelichting:

In 1994 is de schenking Hertogh middels een vordering op Janssen te Haarlem geaccepteerd. Deze vordering is destijds als lening u/g opgenomen. In 2018 is de vordering op Janssen volledig afgelost. Besloten is om de voorziening te handhaven. De aflossing wordt verantwoord als gift.

7. Kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)

<i>De specificatie is als volgt :</i>	31-dec-2019	31-dec-2018
	€	€
Beheerskosten effecten	9.745	9.830
Accountantskosten	7.684	7.411
Rente-bankkosten	36	42
Standaardbankverklaringen	188	215
Projecten tijdelijk	19.720	40.412
Projecten vast	4.620	22.235
Overige nog te betalen kosten	0	4.840
	<u>41.992</u>	<u>84.985</u>

2.5 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING OVER 2019

BATEN

9. Huren

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	€	€
Bedrijfsgebouw Hostiebakkerij	47.291	46.568
4 panden Mgr. Hermuslaan	47.616	46.820
Totaal huren	<u>94.907</u>	<u>93.388</u>

10. Opbrengst effecten

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	€	€
Rente obligaties	64.320	53.814
dividend aandelen	237.973	240.732
Totaal opbrengst effecten	<u>302.293</u>	<u>294.545</u>

11. Rente banken

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	€	€
Rente banken	1.890	1.663
Totaal opbrengst rente banken	<u>1.890</u>	<u>1.663</u>

12. Valutatresultaat banken

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	€	€
Valutareultaat bankrekening in US \$	11.998	606
	<u>11.998</u>	<u>606</u>

13. Legaten en giften

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	€	€
Actie communicatie	0	10
Totaal legaten en giften	<u>0</u>	<u>10</u>

14. Koersresultaat effecten

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	€	€
Gerealiseerd resultaat aandelen	524.344	-23.553
Ongerealiseerd resultaat aandelen	1.723.579	-1.043.882
Gerealiseerd resultaat obligaties	20.723	-2.166
Ongerealiseerd resultaat obligaties	130.008	-53.120
Totaal koerswinst effecten	<u>2.398.654</u>	<u>-1.122.721</u>

15. Rente leningen

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	€	€
Rente lening Dorpshuis Kentalis	29.400	29.400
Totaal rente leningen	<u>29.400</u>	<u>29.400</u>

LASTEN

16. Bijdragen

	<u>2019</u>		<u>2018</u>	
	<i>werkelijk</i>	<i>begroting</i>	<i>werkelijk</i>	<i>begroting</i>
<u>Projecten tijdelijk</u>				
Sociale identiteit gebarentaalgebruikers	218	0	250	0
TOS: Als taal geen feestje is	-2.000	0	10.000	10.000
LF2018: een feest voor doven	0	0	15.000	15.000
Hoogwaardige communicatie bij DB Kinderen	-35.000	0	17.500	17.500
Begrijpend lezen van hypertext	0	0	7.750	7.750
Vroegbehandeling bij Peuters met TOS	0	0	0	0
2018.01 Denken in dialoog	12.913	38.738	0	0
2018.03 Taal in beeld follow up	19.880	19.880	13.253	0
2018.04 Taal in kwadraat	0	38.637	0	0
2018.05 De lexikale kwaliteit	26.817	39.449	3.412	0
TOS Fabriek OPSTAP en Studio TOS	0	0	33.333	0
Evidence based maken zorgprogramma's	0	0	12.500	12.500
Ondersteuning DBI Congres 2019	5.087	6.435	0	0
Subtotaal	<u>27.914</u>	<u>143.139</u>	<u>112.998</u>	<u>62.750</u>

	<u>2019</u>		<u>2018</u>	
	<i>werkelijk</i>	<i>begroting</i>	<i>werkelijk</i>	<i>begroting</i>
<u>Projecten vast</u>				
Bijdrage Pontem	100.000	100.000	100.000	100.000
Vouchers	100.000	100.000	100.000	100.000
Kentalis International	42.500	42.500	42.500	42.500
Leeropdracht H. Knoors Radbouduniversiteit	31.000	31.000	31.000	31.000
Bijdrage kosten leerstoel H. Knoors	5.000	5.000	5.000	5.000
Leerstoel ondersteunende communicatie	24.000	24.000	24.000	24.000
Leerstoel TOS	53.500	53.500	53.500	53.500
Leerstoel congenitale doofblindheid M. Janssen	-19.000	19.000	19.000	19.000
Leerstoel congenitale doofblindheid S.Damen	18.346	11.780	8.769	0
Internationale activiteiten ivm cofinanciering	22.955	50.000	50.000	50.000
Vrije ruimte RvB	50.000	50.000	50.000	50.000
Vervangingskosten experts International	50.000	50.000	50.000	50.000
Dovenpastoraat	55.000	55.000	0	55.000
Leerstoel Ludo Verhoeven	12.500	12.500	12.500	12.500
Subtotaal	<u>545.801</u>	<u>604.280</u>	<u>546.269</u>	<u>592.500</u>
Totaal bijdragen	<u>573.715</u>	<u>747.419</u>	<u>659.267</u>	<u>655.250</u>

17. Kosten materiële vaste activa

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	€	€
Afschrijvingen	17.958	23.709
Verzekeringen	792	771
Waterschapslasten en belastingen	1.211	1.413
Onderhoudskosten	3.096	2.984
totaal kosten materiële vaste activa	<u><u>23.057</u></u>	<u><u>28.877</u></u>

18. Kosten effecten

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	€	€
Beheerskosten	41.281	38.043
Totaal kosten effecten	<u><u>41.281</u></u>	<u><u>38.043</u></u>

19. Algemene kosten

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	€	€
Administratiekosten	18.432	13.444
Accountantskosten	8.349	8.016
Lidmaatschappen	1.029	1.029
Bankkosten	491	441
Vrijval lening dorps huis	24.500	24.500
Overige algemene kosten	1.269	2
Totaal algemene kosten	<u><u>54.070</u></u>	<u><u>47.431</u></u>

20. Financiële baten en lasten

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	€	€
Resultaat verkoop Materiële Activa	0	0
	<u><u>0</u></u>	<u><u>0</u></u>

Gebeurtenissen na balansdatum

Na afloop van het boekjaar 2019 heeft zich met het uitbreken van het Covid-19 virus een belangrijke ontwikkeling voorgedaan. De activiteiten van de stichting worden door deze uitbraak niet of nauwelijks geraakt en heeft voldoende liquiditeit. De impact op de financiële positie van de stichting is onzeker. Vooralsnog is sprake van een negatief beurs sentiment hetgeen de beleggingsrendementen en de waarde van de financiële activa van de stichting negatief beïnvloedt. In hoeverre deze ontwikkeling zich voortzet, is onduidelijk. De combinatie van de vermogenspositie en de statutaire doelstelling, namelijk het doen van uitkeringen uit behaalde beleggingsrendementen, maken dat geen reden bestaat tot twijfel bij de continuïteit van de activiteiten van de stichting.

2.6 RENDEMENT OP EFFECTEN OVER 2019

Obligaties

Balanswaarde obligaties op 1 januari 2019	2.193.889
Aankoop obligaties 2019	1.903.296
Verkoop obligaties 2019	-517.352
Koersresultaat 2019	150.731
Balanswaarde obligaties 31 december 2019	<u>3.730.565</u>

Rente obligaties	64.320
Kosten obligaties	-12.013
Ongerealiseerd koersresultaat obligaties	130.008
Gerealiseerd koersresultaat bij verkoop obligaties	20.723
Opbrengst obligaties 2019	<u>203.038</u>

Toelichting:

Totaal rendement op het gemiddelde in obligaties belegd vermogen bedraagt 6,85%.
(2018: -/- 0,31%)

Aandelen

Balanswaarde aandelen op 1 januari 2019	10.748.131
Verkoop aandelen 2019	-3.906.699
Aankoop aandelen 2019	0
Koersresultaat 2019	2.247.923
Balanswaarde aandelen op 31 december 2019	<u>9.089.355</u>

Dividend aandelen 2019	237.973
Kosten aandelen 2019	-29.268
Ongerealiseerd koersresultaat aandelen 2019	1.723.579
Gerealiseerd koersresultaat bij verkoop aandelen 2019	524.344
opbrengst aandelen 2019	<u>2.456.628</u>

Toelichting:

Totaal rendement op het gemiddelde in aandelen belegd vermogen bedraagt 24,77%.
(2018: -/- 7,88%)

3. OVERIGE GEGEVENS

3.1 Vaststelling jaarrekening

Het Bestuur heeft de jaarrekening vastgesteld in haar vergadering d.d. 11 mei 2020.

3.2 Ondertekening door bestuurders

Er is door de heer drs. M.J.M. van den Berg getekend op een separaat blad.

Een exemplaar van deze jaarrekening voorzien van de originele handtekeningen en van de origineel getekende controleverklaring bevindt zich ten kantore van de stichting.

Sint-Michielsgestel, 11 mei 2020

De heer drs. M.J.M. van den Berg
voorzitter

4.1 OVERZICHT MATERIËLE VASTE ACTIVA

Categorie	Afschrijving %	Aanschafwaarde per 1-1-2019	Investeringen 2019	Desinvesteringen 2019	Aanschafwaarde per 31-12-2019	Afschrijvingen per 1-1-2019	Afschrijvingen 2019	Desinvesteringen 2019	Afschrijvingen per 31-12-2019	Boekwaarde op 31-12-2019
Terreinen										
Perceel Theresialaan 28 , L944, gr 214m2	0%	13.649			13.649					13.649
Terrein Sint-Michielsgestel *	0%	36.302			36.302					36.302
		49.951	0	0	49.951	0	0	0	0	49.951
Huizen										
4 panden Mgr. Hermuslaan 36 t/m 38	2%	116.233			116.233	109.467	2.325		111.792	4.441
Verbouwingen Mgr. Hermuslaan 36 t/m 38	5%	160.018			160.018	157.814	2.204		160.018	0
Verbouwing Hermuslaan 36 tm 38 2011	5%	90.787			90.787	35.180	4.539		39.719	51.068
CV Ketels Mgr. Hermuslaan 36 t/m 38 2013	10%	11.293			11.293	5.740	1.129		6.869	4.424
Verbouwing Mgr. Hermuslaan 36 t/m 38 2015	10%	16.206			16.206	5.673	1.621		7.294	8.912
		394.537	0	0	394.537	313.874	11.818	0	325.693	68.845
Hostiebakkerij										
Gebouw Dir. Van Beekstraat 6	2%	93.852			93.852	93.852			93.852	0
Verbouwing Dir. Van Beekstraat 6	5%	259.390			259.390	259.390			259.390	0
Dak Dir van Beekstraat 6	10%	31.248			31.248	5.208	3.125		8.333	22.915
CV-installatie Dir. van Beekstraat 6 2017	10%	20.207			20.207	2.189	2.021		4.210	15.997
Brandmeldinstallatie Dir. van Beekstraat 6	7%	14.225			14.225	3.005	995		4.000	10.225
		418.922	0	0	418.922	363.644	6.141	0	369.785	49.138
TOTAAL		863.410	0	0	863.410	677.518	17.958	0	695.478	167.934

Toelichting:

* Het terrein te Sint-Michielsgestel betreft een terrein (weiland) nabij de Dommel, met recht van erfdiensbaarheid van weg, kadastraal nummer M 218, groot 1ha.14a.85ca. Dit terrein is verkregen door grondruil met de "Stichting Instituut voor Doven" van het perceel M 223, groot 0ha.38a.28ca.

4.2 OVERZICHT LENINGEN U/G

	Verstekte lening			aflossing/	Restant	aflossing/	aflossing/	Restant
	in	%	bedrag	vrijval t/m 2018		vrijval 2019	vrijval t/m 2019	31-12-2019
Lening Hostiebakkerij*	2007	0%	140.000	112.100	27.900	9.300	121.400	18.600
Lening Stichting Koninklijke Kentalis Dorpshuis**	2011	3%	980.000	196.000	784.000	24.500	220.500	759.500
TOTAAL			<u>1.120.000</u>	<u>308.100</u>	<u>811.900</u>	<u>33.800</u>	<u>341.900</u>	<u>778.100</u>

Toelichting:

* De stichting heeft een renteloze lening verstrekt aan Stichting Hostiebakkerij St. Michael.

De hoofdsom bedraagt € 140.000 met een looptijd van 15 jaar. De aflossing in het 1e jaar bedraagt € 9.800, daarna jaarlijks € 9.300.

** De stichting heeft aan Stichting Koninklijke Kentalis een 3% lening verstrekt voor de bouw van het Dorpshuis. De lening heeft een looptijd van 40 jaar. Na afloop vindt finale kwijting van de hoofdsom plaats. Jaarlijks zal een vrijval plaatsvinden van € 24.500,-.

4.3 OVERZICHT OBLIGATIES

In depot Mees Pierson 's-Hertogenbosch

	31-12-2019		31-12-2018	
	<i>aantal</i>	<i>balans- waarde</i>	<i>aantal</i>	<i>balans- waarde</i>
0,5% Duitsland 14/30 inflation index	8.000	1.008.842	8.000	974.808
1,625% JAB Holdings 15/25	2.000	212.420		0
2,125% ING Group 19/26	2.000	219.340		0
0,375% Merck Fin Services 19/27	2.000	199.500		0
1,25% Astrazeneca Series 8 16/28	2.000	213.340		0
1,5% Heineken 17/29	2.000	218.060		0
1,5% Anheuser-Busch inbev 15/30	2.000	215.240		0
1,75% Deutsche Telekom 19/31	1.500	163.170		0
Ishares jpm usd emerg market bond	5.500	523.435	5.500	496.629
Ishares eur hi-yield corp bond etf dis	5.225	551.708	5.225	522.422
Var Volkswagen intl fin 18/24	2.000	205.510	2.000	200.030
Totaal obligaties	34.225	3.730.565	20.725	2.193.889

4.4 OVERZICHT AANDELEN

	31-12-2019			31-12-2018		
	<i>aantal</i>	<i>verrijings prijs</i>	<i>balans- waarde</i>	<i>aantal</i>	<i>verrijings prijs</i>	<i>balans- waarde</i>
ABN AMRO MeesPierson						
Cadogan mnf eur -aa- sp-pi	39.707	0	52.730	39.707	0	50.374
FID FDS-Asia Focus	82.343	1.133.785	1.513.463	111.264	1.630.719	1.611.098
Ishares core MSCI Europe etf	93.100	2.276.348	2.402.446	171.000	4.160.091	3.633.750
Ishares SPX 500 ETF	16.330	831.054	1.156.164	23.825	1.327.855	1.335.439
NT developed real estate index fgr fnd	109.145	766.671	1.165.668	126.700	944.671	1.145.365
Lyxor Commodities crb cap	23.000	361.635	362.365	23.000	361.635	322.805
Ishares Europe Property Yield etf dis	0	0	0	8.730	355.628	331.216
SPDR SPX500 ETF	4.395	857.450	1.261.433	6.250	1.343.267	1.365.500
Ishares MSCI Europe ex-uk etf	34.100	1.066.792	1.175.086	34.100	1.066.792	952.584
Totaal ABN AMRO MeesPierson	402.120	7.293.735	9.089.355	544.575	11.190.658	10.748.131

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur van Stichting Kerkelijke Instelling Instituut voor Doven

Verklaring over de jaarrekening 2019

Ons oordeel

Naar ons oordeel, is de jaarrekening 2019 van Stichting Kerkelijke Instelling Instituut voor Doven ('de stichting'), in alle van materieel belang zijnde aspecten, opgesteld in overeenstemming met de door de stichting gekozen en beschreven grondslagen, zoals uiteengezet in de toelichting van de jaarrekening.

Wat we hebben gecontroleerd

Wij hebben de in dit financieel jaarverslag opgenomen jaarrekening 2019 van Stichting Kerkelijke Instelling Instituut voor Doven te Sint-Michiëlsgestel gecontroleerd.

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2019;
- de resultatenrekening over 2019; en
- de toelichting met de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

Het stelsel voor financiële verslaggeving dat is gebruikt voor het opmaken van de jaarrekening is het stelsel dat door de stichting is gekozen en beschreven in de toelichting van de jaarrekening.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de paragraaf 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Onafhankelijkheid

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Kerkelijke Instelling Instituut voor Doven zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assuranceopdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

4USQHPXNWEEN-469643511-159

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V., Fascinatio Boulevard 350, 3065 WB Rotterdam, Postbus 8800, 3009 AV Rotterdam

T: 088 792 00 10, F: 088 792 95 33, www.pwc.nl

'PwC' is het merk waaronder PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (KvK 34180285), PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V. (KvK 34180284), PricewaterhouseCoopers Advisory N.V. (KvK 34180287), PricewaterhouseCoopers Compliance Services B.V. (KvK 51414406), PricewaterhouseCoopers Pensions, Actuarial & Insurance Services B.V. (KvK 54226368), PricewaterhouseCoopers B.V. (KvK 34180289) en andere vennootschappen handelen en diensten verlenen. Op deze diensten zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin onder meer aansprakelijkheidsvoorwaarden zijn opgenomen. Op leveringen aan deze vennootschappen zijn algemene inkoopvoorwaarden van toepassing. Op www.pwc.nl treft u meer informatie over deze vennootschappen, waaronder deze algemene (inkoop)voorwaarden die ook zijn gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam.

Benadrukking van de basis voor de financiële verslaggeving en de beperking in gebruik en verspreidingskring

Wij vestigen de aandacht op de toelichting van de jaarrekening waarin de basis voor de financiële verslaggeving is uiteengezet. De basis voor financiële verslaggeving betreft de door de stichting gekozen grondslagen. Ons oordeel is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheid.

De jaarrekening 2019 van Stichting Kerkelijke Instelling Instituut voor Doven en onze controleverklaring daarbij zijn uitsluitend geschikt voor het bestuur en kunnen derhalve niet voor andere doeleinden worden gebruikt. De controleverklaring (of delen daarvan) mag, zonder onze uitdrukkelijke schriftelijke toestemming vooraf, niet in welke vorm dan ook aan derden ter beschikking worden gesteld. Wij aanvaarden derhalve geen aansprakelijkheid jegens derde partijen die inzage krijgen in deze verklaring of deze verklaring in handen krijgen.

Verklaring over de in het financieel jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het financieel jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag en vaststelling jaarrekening;
- de overige gegevens;
- bijlagen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie.

Verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening en de accountantscontrole

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor:

- het opstellen van de jaarrekening in overeenstemming met de door de stichting gekozen en beschreven grondslagen, zoals uiteengezet in de toelichting van de jaarrekening; en voor
- een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze doelstellingen zijn een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen over de vraag of de jaarrekening als geheel geen afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of van fouten en een controleverklaring uit te brengen waarin ons oordeel is opgenomen. Een redelijke mate van zekerheid is een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen van materieel belang ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Rotterdam, 12 mei 2020
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Origineel getekend door drs. H.A.B. de Coninck RA

Bijlage bij onze controleverklaring over de jaarrekening 2019 van Stichting Kerkelijke Instelling Instituut voor Doven

In aanvulling op wat is vermeld in onze controleverklaring hebben wij in deze bijlage onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening nader uiteengezet en toegelicht wat een controle inhoudt.

De verantwoordelijkheden van de accountant voor de controle van de jaarrekening

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting.
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Ook op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen en het evalueren of de jaarrekening opgesteld is op basis van de door de stichting gekozen en beschreven grondslagen, zoals uiteengezet in de toelichting van de jaarrekening.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.